

Η ΠΑΛΙΑ ΑΘΗΝΑ ΣΑΒΑΖΗ
Ραδιοφωνική έκπομπή δια
τήν 16 Νοεμβρίου 1969

Τήν έκπομπήν παρουσιάζουν ο ΚΩΣΤΑΣ ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ και ο ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ. Τραγουδά ή ΚΑΛΙΩ Δ Ε Ν Α Ρ Δ Ο Υ.

41 $\frac{4}{2}$

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Θυμάσαι Γιάννη, ότι τήν περασμένη Κυριακή, στήν τελευταία μας συνομιλία, είχανε αναφέρει ένα τραγουδι πού είχε γίνει πολύ τής μόδας γύρω στά 1915 - 1917...

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Ναι, τήν περίφημη Μαργκερίτ. Μιά παριζιάνικη καντσονέτα πού έγύρισε όλον τόν κόσμο.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Λοιπόν και από άλλα τραγουδια, αλλά και απ' αυτό κυρίως, φάνηκε ή μανία του Αθηναίου νά οικειοποιηται κάθε ξένο και νά τό κάνει δικό του, προσαρμόζοντάς το στά γούστα του.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Τί θέλεις νά πής ; Πρώτα πρώτα, γιατί λές ή μανία του 'Αθηναίου και όχι γενικότερα του Έλληνας ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Διότι κάθε μέμησης, από τήν 'Αθήνα ξεκινάει και εξαπλώνεται ύστερα σ' όλη τήν 'Ελλάδα. "Έτσι έγινε και μέ τήν περίφημη Μαργκερίτ.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Πολύ φυσικό. Ήρθε από τό Παρίσι σάν Μαργκερίτ και έγινε έγινε στήν γλώσσα μας Μαργαρίτα.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Δέν είναι μόνο αυτό. 'Αφού έγινε Μαργαρίτα τό παριζιάνικο αυτό τραγουδάκι, ο Αθηναίος τραγουδιστής έβλεπε ότι δέν τόν εξυπηρετούσε αυτό τό γυναικετο όνομα και τό άλλαζε σύμφωνα μέ τήν κοπέλλα στήν όποία ήθελε νά τό τραγουδήση. Λόγου χάριν σέ μία 'Ελένη, τό τραγουδι γινότανε : 'Ελενίτσα, 'Ελενίτσα, σέ μία Κατίνα : Κατινίτσα, Κατινίτσα...

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Και ούτω καθ'έξής. Μαριανάκι, Μαριανάκι, Καλιοπίτσα-Καλιοπίτσα και τά λοιπά.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ 'Ακριβώς. Καί ξεκινώντας από αυτό τό περιστατικό, ήθε-
λα νά γυρίσω είκοσι χρόνια πύ πίσω, όταν στά 1896, έδω
κι' έβδομηντα δύο χρόνια, έφτασε στην 'Αθήνα...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Κανένα άλλο τραγούδι, της έποχης ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Όχι τραγούδι, αλλά μία λέξις.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Μία λέξις ; Καί έγινε της μόδας ή λέξις αυτή ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μία λέξις μόνο καί ούτε λέξις, μία συλλαβή πού μπήκε στην γλώσ-
σα μας καί έπηρε έλληνική Ιθαγένεια καί άκόμη σήμερα μάς βασα-
νίζει. 'Η λέξις : σ ί κ !

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Σ ί κ ; 'Η κομψότης δηλαδή ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ 'Ακριβώς, ή κομψότης, τό σ ί κ πού λένε οί γάλλοι. Ποιός δέν
χρησιμοποιεί σήμερα αυτήν τήν μονοσύλλαβη λεξούλα ;

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Πραγματικά, όλος ό κόσμος. Λέμε πολύ συχνά : Τί σίν εμφάνισης.
Καί έχομε κάνει καί παράγωγα από τό σίν. Λέμε : Μία γυναίκα
σ ι κ ά τ η. Καί λές ότι μάς πρωτοήλθε αυτό τό σίν πότε ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Στά 1895. Κι' αυτό τό συμπεραίνομε, γιατί τήν πρωτοχρονιά
του 1896, έκυκλοφόρησε στην 'Αθήνα ένα εύθυμογραφικό ήμερολό-
γιο μέ τίτλο αυτήν τήν λέξι : Σ ί κ. Καταλαβαίνεις ότι σ' αυτό
τό έντυπο, τό ήμερολόγιο τό Σ ί κ, πού τό εξέδωσε ό άθηναίος
δημοσιογράφος Γεώργιος Πάπ, συνεργασθηκαν όλοι οί λογοτέχνες
της έποχης εκείνης. Διάβασε εδώ στην πρώτη του σελίδα τά όνό-
ματα όλων των συνεργατών για νά πεισθής.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Γεώργιος Σουρής, Πάμπης "Αννίνος, Θεόδωρος Βελλιανίτης, Νικό-
λαος Λάσκαρης, Πολύβιος Δημητρακόπουλος... Κωστής Παλαμής...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ 'Ο Κωστής Παλαμής έγραψε κι' αυτός σέ εύθυμογραφικό ήμερολόγιο ;
Είναι μία καταπληκτική αποκάλυψις πού τήν κάνομε έμεϊς σήμερα.
Κανένας έλληνας δέν θά φαντάζεται ότι ό μεγάλος ποιητής Κω-
στής Παλαμής έχει γράφει καί εύθυμογράφημα.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Ναι, αλλά τό σπουδαιότερο, όπως βλέπω απ' αυτό τό βιβλιαράκι

είναι ότι ένας μουσικοσυνθέτης της εποχής εκείνης, ο Λουδοβίκος Σπινέλλης, έχει γράψει κι' ένα τραγουδάκι με τόν τίτλο : Σίκ.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μάλιστα. Καί τραγουδι έγινε ακόμη τό " Σίκ ". " Έχει γράψει τούς στίχους ο Λάσκαρης. " Αν θέλεις διάβασέ τους γιά νά τούς ακούσουν καί οί ακροαταί μας.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Βλέπω πρώτα πρώτα πώς είναι τραγουδι λογοπαικτικό. Ήν λέξι σ η κ ω θ ε ι τ ε, όπως αρχίζουν οί στίχοι, τήν γράφει μισοφραντσέζικα - μισοελληνικά : Σ ί κ - ωθητε... Πολύ - άφελη πράγματα κένανε τότε οί λογοτέχνες... " Ας διαβάσωμε όμως τούς στίχους :

Σηκωθήτε, μήν καθώστε - σηκωθήτε στά πανιά
στό ποδάρι νά σηκώστε - κάθε μία γειτονιά
" Οποιος θέλει νά 'χη χάρη - κι' δλο σίκ νά όμιλη
τουτο δώ τό σίκ νά πάρη, γιά νά δη πώς όφελει.
Καί σάν δη, τά όσα γράφει - στήν στιγμή μέ τάκτ καί
σίκ'

θέ νά πη, τήν σιάφη- σιάφη... καί τά σθια σθια... σίκ

(Γέλια καί οί δύο)

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Δέν μπορούσανε χωρίς λογοπαίγνιο νά κάνουνε τίποτε στήν εποχή εκείνη. Σκέφου ότι κάθε μία έφημερίδα, γύρω στά 1900, θεωρούσε άπαραίτητο στά σημειώματά της, ν' αναγράφη τί καλαμπούρι εΐπε τήν προηγούμενη μέρα ο Λάσκαρης, ή ο Δημητρακόπουλος ή ο Πάπ.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Δέν είναι βέβαια σωστό νά κατηγορούμε τήν εποχή εκείνη, μά δέν μπορούμε νά μή διαπιστώσωμε ότι τήν διέκρινε μία άπίστευτη άφέλεια.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τό λογοπαίγνιο, τό καλαμπούρι, ήτανε ή ζωή του τόπου. Καί όπως σήμερα βλέπεις στά κοσμικά σαλόνια, ντεμουαζέλλες νά διηγούνται ή μία στήν άλλη, κανένα πιεάντικο καί πονηρό άνέκδοτο καί νά γελουν όλες μαζί, τότε ήτανε της μόδας νά έπαναλαμβάνεται έ να καλαμπούρι του Λάσκαρη ή του 'Αννίνου.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Μήπως έχεις υπ' όφει σου κανένα από τά παλιά εκείνα λογοπαίγνια;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Πολλά. Πρώτα πρώτα του λάσκαρα, που γυρίζοντας από μία έκδρομή με την συντροφιά του, είδε στην έξοχή, ένα κάρρο φορτωμένο με σανά. Στάθηκε τότε και σηκώνοντας τὰ χέρια του ψηλά, φώναξε : 'Ω σ α ν ν ἄ ἐν τοῖς ὑψίστοις !

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Καί τό καλαμπούρι αὐτό διεδόθη ἀμέσως ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Πῶς νά μὴν διαδοθῆ ἀφοῦ τό ἔγραφε τὴν ἐπομένη κι' ὄλας ἡ ἔφημερίδα ἡ 'Εστία, πού ὁ ἐδρυτής της ὁ "Αδωνις Κύρου ἦτανε φίλος καί θαυμαστής τοῦ λάσκαρα ;

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Μὲ ἄλλα λόγια, οἱ ἀθηναῖοι ξυπνοῦσανε τότε μέ μιὰ ἔνοια : Τί λογοπαίγνιο ξεφούρνισε ὁ ἕνας καί ὁ ἄλλος.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ὅπως τό λές εἶναι.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Περὶεργη ἐποχή, δισυπόστατη. γιατί ἐνῶ τὴν ἡμέρα λέγανε οἱ ἀθηναῖοι λογοπαίγνια, τὴν νύχτα, πό ρίχνανε στὸν ρομαντισμό καί τραγουδοῦσανε καντάδες... καί μιὰ ἀπὸ τίς περιφημότερες ἦτανε τό τραγοῦδι : "Αν ἤμποροῦσα νά 'χα... 'Αξίζει νά μᾶς θυμίσῃ αὐτό τό τραγοῦδι ἡ φίλη μας ἡ Κλειώ Δενάρδου.

ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ (Μὲ συνοδεία πιάνου) "Αν ἤμποροῦσα νά 'χα...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Γιὰ νά ἴδῃς Γιάνκο ἕως ποῦ ἔφτανε ἡ μανία τοῦ λογοπαίγνιου τὴν ἐποχή ἐκείνη, μιὰ καί μιλήσαμε γ' αὐτό τό ἡμερολόγιο τό Σ Ἰ κ, προσέχω ἐδῶ στὸν μῆνα 'Οκτώβριο, ἕνα τετράστιχο πού ἔγραψα μόνο καί μόνο γιὰ νά δημιουργηθῆ ἕνα καλαμπούρι. Εἶχε ἔρθει τότε στὴν 'Αθήνα, ἕνας φριχτός θίασος μέ μιὰ πρωταγωνίστρια πού ἐλέγετο Μαντάμ 'Αβραί. φαίνεται πῶς ἦτανε ὠραιοτάτη καί χάλασε κόσμο στὴν 'Αθήνα. Διαβάζω λοιπὸν ἐδῶ, στὸ ἡμερολόγιο αὐτό, στὸν μῆνα 'Οκτώβριο τό ἔξης :

'Ἦρθε ὁ χειμῶνας, πέφτουνε τὰ φύλλα τὰ μαγιάτικα
κι' ἀρχίζουνε τὰ βᾶσανα τὰ κολοκοτρωνέϊνα,
μεγάλες σκέψεις γίνονται γιὰ ροῦχα χειμωνιάτικα
καί ἄλλοι τρέχου ν στὴν 'Αβραί καί ἄλλοι στά 'Αβρέϊνα.

- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Καί τά 'εβραΐνα, τί ήτανε ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τά φτηνά μαγαζιά, αά πού τά είχαν έμποροι έβραιοι καί πουλούσαν ρουχισμό, φτηνότερα από τά μαγαζιά της όδου 'Ερμού καί της όδου Διόλου. Τά 'εβραΐνα ατά βρισκόντουσαν όλα συγκεντρωμένα γύρω από τό Μοναστηράκι, κοντά στό Δημοπρατήριο, όπως τό περιφημο του Γιουσουρούμ, πού τό όνομά του έχει μένει θρυλικό καί στην έποχή μας ακόμα.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Ναί, τό έχω ακούσει πολλές φορές στις έπιθεωρήσεις. Τό πραγματικό του όνομα είναι : 'Ι ε σ ο υ ρ ο ύ ν.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μιά καί μιλήσαμε για ρουχισμό, αξίζει νά θυμηθούμε καί την μόδα του 1896, την γυναικεία μόδα βέβαια.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Αύτήν, ήφησέ με νά σου την περιγράψω έγώ.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Για λέγε νά δοθμε...
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Δύο ήτανε τά χαρακτηριστικά σημεΐα της γυναικείας μόδας του 1896. 'Η πολύ μακρυά φούστα πού σερνότανε στό χώμα καί τά μανίκια.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τά μανίκια τί τό ζόριαίτερο είχανε ;
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Τά μανίκια ; "Εως τόν αγκώνα, ήτανε φουσκωτά, τόσο πουφφάν πού μοιάζανε μέ τεράστια μπαλλόνια. Μπαλλόνια πραγματικά καί αά τόσο πλισσέ πού νόμιζες πώς είναι φουσαρμόνικες φουσκωμένες. 'Από τόν αγκώνα καί κάτω, έως τόν καρπό του χεριού, τό μανίκι κολλητό καί κουμπωμένο στόν καρπό. Πολύ κωμική υπόθεση.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Κάθε μόδα Γιάγκο μου, όταν την συζητούμε ύστερα από τόσα χρόνια μάς φαίνεται κωμική. Κάτι άλλο όμως δέν μου τό ανέφερες.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Μπορεί νά τό ξέχασα... Τί έννοεις ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τό π ο ύ φ...
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ "Αχ ναί, τό π ο ύ φ... τό πούφ λοιπόν ήτανε ένα μαξιλαράκι πού τό βάζανε στά όπίσθια οί γυναίκες, γερά δεμένο μάλιστα, ώστε νά παρουσιάζουνε καπούλια πολύ προτεταμένα.

- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ** Είδες λοιπόν τί περίεργες αντιθέσεις πού παρουσίαζε ή μόδα έβδομηντα χρόνια πριν ; θέλεις να ανακεφαλαιώσωμε τό ντύσιμο μιās κομψής του 1896 ; 'Ο λαιμός κλειστός, άσφυκτικά κλειστός μέ ένα περιλαίμιο από δαντέλλα μέ μπανέλ-λες για να στέκεται όρθιο και να κρατά τον λαιμό άκριαμτο.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ** Φαντάσου μαρτύριο ! Λημέιον πρώτον. Σημείον δεύτερον : Στήθη ύπερβολικά προτεταμένα, περισσότερο από τά σημερινά. Σκέψου ότι τά ύπεγράμμιζε ή μέση, πού ή μόδα τήν γύρευε ύπερβολικά σφιγμένη, μέση σφήκας, όπως τήν λέγανε τότε.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ** Μπράβο Γιάγιο. Μετά τήν μέση, τήν σφικτή μέση, έρχότανε ή φούστα πολύ φαρδειά και μακρυά πού σερνότανε στο χώμα.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ** Και άνάγναζε τές κομψές να κρατάνε μέ τό ένα τους χέρι τήν φούστα λίγο πιο ψηλά για να μην τήν πατήσουν και πέσουν χάμω. Σκέψου ότι τό σαρπίνι μόλις άχνοφαινότανε ή δεν φαινότανε και καθόλου.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ** Και φτάνομε στα μανίκια... τά μανίκια πού άποτελεούσανε τό κωμικώτερο θέαμα της γυναικείας μόδας. "Όσο πιο φουσκωμένα ήτανε τά μανίκια, τόσο ή κομψή γυναίκα έθεωρείτο μοντέρνα, τόσο πού έγραφε τόσο ο Κωνσταντίνος Σκόκος στα σατυρικά του έπιγράμματα : "Αλλόν-ζ-άνφάν, άλλόν-ζ-άνφάν, μέ τά μανίκια τά μπουφάν. Κι'όμως Γιάγιο, ποτέ οι άθηναίτες δεν έπαραν περισσότερα έξοδα για τό ντύσιμό τους, όσο εκείνη τή χρονιά του 1896.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ** Γιατί αυτό ; Περιμένανε κανένα μεγάλο κοσμικό γεγονός ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ** Μεγάλο λέει ; Τό καταπληκτικώτερο γεγονός της έποχής. Σκέψου ότι στα 1896, έγιναν για πρώτη φορά στον κόσμο, οι 'Ολυμπιακοί άγώνες πού έγκαινιάσθησαν στην 'Αθήνα.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ** Καταλαβαίνω λοιπόν. Θα ήτανε τόση ή συρροή των ξένων για τους πρώτους 'Ολυμπιακούς άγώνες, ώστε οι άθηναίτες συγκινηθήσαν

μέ τήν σκέψι ότι μαζί μέ τούς 'ολυμπιακούς αγώνες, θά γινότανε καί συναγωνισμός κομψότητας της άθηνάιας μέ τίς ξένες πού θά έρχόντουσαν γιά τούς 'αγώνες...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Αυτό είναι. "Ήτανε ή πρώτη επίσημος τουριστική εκδήλωση της χώρας μας καί βλέπομε σήμερα ότι επέτυχε λαμπρά, αφού τότε έγινε καί τό πιο πρωτότυπο συνέδριο στην 'Αθήνα.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Τί συνέδριο ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Θα στο πιο ύστερα αφού πρώτα μας τραγουδήση ή κλειά κανένα τραγουδι της εποχής.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Συμφωνώ. Θα μας πη τό : Μέ ξέχασες... μιá ρομάντζα του 1900 πού τραγουδήθηκε όσο κανένα άλλο τραγουδι.

ΚΑΒΙΩ ΔΕΝΑΡΑΟΥ (Μέ συνοδεία πιάνου) Μέ ξέχασες...

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Καί τώρα τό συνέδριο έκτός εάν επηρεάστηκες από τό τραγουδι...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τί θέλεις νά πης ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τό τραγουδι λεγότανε : Μέ ξέχασες. Καί σου λέω : Τώρα τό συνέδριο έκτός εάν μέ ξέχασες...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Γιάγνο μου, βλέπω ότι στο χιούμορ προχωρείς ά λματωδώς. Λοιπόν τό συνέδριο. Κατά μήνα Μάρτιον του 1896, ένα μήνα περίπου πριν από τούς 'ολυμπιακούς αγώνες, ή 'Αστυνομία των Παρισίων καί ή 'Αστυνομία του Λονδίνου, είδοποίησαν την 'Αστυνομία των 'Αθηνών, ότι πρόκειται νά πέσουν στην έλληνική πρωτεύουσαν διεθνείς λωποδυτικές προσωπικότητες, έπειδή θα μαζευόντουσαν πολλοί ξένοι στην 'Αθήνα. 'Η 'Αστυνομία των 'Αθηνών θα 'πρεπε ν' άνοιξη τά μάτια της... 'Η άστυνομία μας δέν είχε ούτε τόση δύναμη, μά ούτε καί πεπειραμένη δύναμη γιά ν' άντιμετωπίση τόσους ξένους λωποδύτες, ποντικούς ξενοδοχείων κυρίως καί πορτοφολάδες... Ξέρεις λοιπόν ποιός έβγαλε την 'Αστυνομία μας από την δύσκολη αυτή θέση ;

- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Ξέρω, γιατί κάπου τό έχω διαβάσει. τήν ἑλληνική Ἰαστυνομία τήν ἔβγαλαν ἀπό τήν δυσχερή της θέσι, οἱ ἀθηναῖοι πορτοφολάδες καί λωποδύτες. Μάλιστα. Ὁ διευθυντής τῆς Ἰαστυνομίας τότε, ἐκάλεσε μερικῆς ἀπό τίς προσωπικότητες τοῦ Ἰαστυνομικοῦ δελτίου καί καὶ τίς ἔφερε στό φιλότιμο. Ξέρεις καλά ὅτι γιά τόν Ρωμηό δέν ὑπάρχει τίποτε μεγαλύτερο ἀπό τό φιλότιμο.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Πολύ σωστά. Ἦρθανε λοιπόν στό φιλότιμο οἱ ἀθηναῖοι διαρρηκτες πορτοφολάδες, μπουκαδόροι καί λωποδύτες καί κάνανε ἕνα συνέδριο στόν λόφο τοῦ Φιλοπάπου, πού ἦτανε καί τό τακτικό τους στέκι καί ἀποφάσισαν ὅχι μόνο νά μήν κλέφουνε τούς ξένους, ἀλλά νά ἐμποδίσουνε καί τούς ἐβρωπαϊούς πορτοφολάδες καί λωποδύτες νά διαπράξουνε κλοπές...
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Καί λένε ὅτι ἡ ἀπόφασις αὐτή ἐπέτυχε.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ἐπέτυχε λέει ; Δέν σημειώθηκε οὔτε τό παραμικρότερο κρούσμα κλοπῆς ὅσες μέρες διήρκεσαν οἱ Ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες. οἱ ἀθηναῖοι κλοποκτοῦ εἶχανε μεταβληθεῖ σέ Ἰαστυνόμους, ἀπό φιλότιμο...
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Μέ ποιό τρόπο ἔδρασαν ὁμως οἱ ἀθηναῖοι λωποδύτες ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Κανείς δέν ξέρει, ὁμως ἔγινε γνωστόν ὅτι ἕνας γερμανός λωποδύτης Γκούτμαν, πού ἐπεχείρησε νά κάνη μιά κλοπή, συνελήφθη ἢ παρεσύρθη ἀπό τούς ἀθηναίους διαρρηκτες στόν λόφο τοῦ Φιλοπάπου καί ἔφαγε τόσο ξύλο, ὥστε ὀρκιζότανε ὅστερα ν' ἀλλάξη ζωή.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Εἶναι τόσο ἀπίθανη αὐτή ἡ ἱστορία πού καταντᾶ νά μήν γίνεται πιστευτή.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ἐχεις δίκαιο. Τήν ἀναφέρει ὁμως καί ἕνας ἱστορικός τῆς Ἀθήνας σ' ἕνα βιβλίο του, ὁ Ἐπαμεινώνδας Στασινόπουλος. Δέν μπορεί νά εἶναι φεύτικη. Ἔτσι οἱ μόνες κλοπές πού ἔγιναν τότε, ἦτανε κλοπές ἐρωτικές καί αἰσθηματικές, γιατί ὅχι λίγες ἀθηναῖες κλέψανε τίς καρδιές τῶν ξένων ἐπισκεπτῶν. Σωστές διαμάχες ἔγινεν ἀπό δύο ἀθηναῖες γιά μιά καρδιά...

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ "Ήτανε τακτική και συνηθισμένη αυτή η ιστορία. "Ίσως μάλιστα σ' αυτό να χρωστάμε κι' ένα εϋθυμο τραγούδι της εποχής εκείνη τό τραγούδι : Δυό κοπέλλες μ' αγαπάμε και τίς αγαπώ κι' εγώ... Ποιά να πάρω, ποιιά ν' αφήσω, δέν μπορώ να σᾶς τό πῶ... Μα καλύτερα να μᾶς τό θυμίση αυτό τό τραγουδάκι ή γλυκειά φωνή της καλής μας τραγουδίστρας...

ΚΑΒΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ (Μέ συνοδεία πιάνου) Δυό κοπέ-
 δυό κοπέ-
 δυό κοπέλλες μ' αγαπάνε...
 και τίς ἀ-
 και τίς ἀ-
 και τίς αγαπώ κι' εγώ...

Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μιά και μιλάμε για κοπέλλες, θέλεις να ξανγυρίσωμε Γιαγίνο στην πόδα ;

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Γιατί όχι ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Λοιπόν, ήτανε τότε ή εποχή που τά γυναικεία καπέλλα ήτανε σταλισμένα με μεγάλα φτερά στρουθοκαμήλου. Και τά καταστήματα πολυτελείας της 'Αθήνας διαφημίζανε τά είδη που φέρνανε από τό εξωτερικό. Δθάβασε έδῶ μιá διαφήμησι να δῆξ τί γινότανε.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Τό είς τάς κυρίας των 'Αθηνῶν - γνωστότατον και κεντρικώτατον επί της οδοῦ 'Ερμοῦ παρά τήν Καπνικαρέα γωνιατον έμπορικόν κατάστημα Δειμ'ζη - Προβελεγγίου, πλουσιωτάτην έκόμισεν έξ Εύρώπης συλλογήν έμπορευμάτων πολυτελείας διά τάς κυρίας των 'Αθηνῶν. Πλήν των νεωτάτων, του τελευταίου συρμου δαντελλῶν, μεταξωτῶν κορδελλῶν, κεντημάτων, χειροπτίων και παντός είδους φιλικῶν, έκομίσθησαν προσέτι και πάντα τά είδη πρός περικόσμη πέλων γυναικείων, ήτοι ανθη, πτερά και γπαντα τά γαρνιμέντα.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Και ᾗπαντα τά γαρνιμέντα Γιαγίνο. Αυτό τό γαρνιμέντα είναι άριστούργημα.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Ναι, μά' εγώ ξέρω και μιά ἄλλη ἀριστουργηματική διαφήμησι.
 "Ἦτανε ὅπως εἶπες πρίν, τῆς μόδας τὰ φτερά στρουθοκαμήλου
 γιὰ τὰ φυναικεῖα καπέλλα. Καί κάποιος ἔμπορος ἔφερε ἀπό τό
 Παρίσι μερικῆς νουζίνε, τέτοια φτερά στρουθοκαμήλου. Διάβα-
 σε στά κουτιά τους φραντσέζικα : Πλύμ' ντ'ώτρύς... δηλαδή πτε-
 ρά στρουθοκαμήλου καί μετέφρασε ἐπί λέξει στίς διαφημήσεις
 του : Πλύμ' ντ'ώτρύς, πέννες αὐστρίας... Καταλαβαίνεις τί ἔ-
 γινε.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τέτοια ἦτανε συνηθισμένα. "Ἐχω ὑπ' ὄψι μου ἓνα λάθος, δέν
 μπορεί νά εἶναι παρά λάθος σέ μιά ρειλάμα τοῦ μοναδικοῦ τότε
 στήν Ἀθήνα κομμωτηρίου τοῦ Ἀθανασίου Στίνη. Κουρεζόν καί
 κυροπωλεζόν Ἀθανασίου Στίνη, ὁδός Ἑρμοῦ καί Νίκης 8. Εὐρί-
 σκονται ἅπαντα τὰ εἶδη μαγειρικῆς Γαλλίας, Ἀγγλί-
 ας καί Γερμανίας πρός καλλωπισμόν τοῦ προσώπου τῶν Κυριῶν.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Σοβαρά : λέει : μαγειρικῆς :

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ὅριστε, κοίταξέ το καί μόνος σου.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Μάλιστα. Ἀπαντα τὰ εἶδη μαγειρικῆς πρός καλλωπισμόν τοῦ
 προσώπου τῶν Κυριῶν...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ὅμως ξέρεις τί ἔχω νά παρατηρήσω Γιάννη : "Ὅτι ἐνῶ στά χρόνια
 ἐκεῖνα ὑπῆρχε τόση πολυτέλεια, ἀπό τήν ἄλλη πλευρά ὑπῆρχε καί
 τό Μπαγιάτοπάζαρο...

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Πῶς τό εἶπες : Μπαγιάτοπάζαρο :

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μάλιστα : Μπαγιάτοπάζαρο. "Ἦτανε ἓνας φοῦρνος κοντά στό Δημο-
 πρατήριο πού πουλοῦσε μπαγιάτικο φωμί δύο ἡμερῶν μιά πεντάρα
 τήν ὁμῆ λιγώτερο. Καί βρισκόντουσαν πολλοί νοικοκυραῖοι ἀθη-
 ναῖοι πού προτιμοῦσαν τό φωμί αὐτό γιὰτί ἦτανε φθηνώτερο.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Αὐτό λοιπόν τό Μπαγιάτοπάζαρο, πρώτη φορά τό ἀκούω.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Θ' ἀκούσης κι' ἄλλα γιὰ πρώτη φορά. Λάβε ὑπ' ὄψι σου ὅτι στό
 Μπαγιάτοπάζαρο, εὕρισκες καί σπανιόδητες μέ μιά πεντάρα τή

μία, ἐνῶ οἱ σπανιόκητες πουλιόντουσαν μιά δεκάρα συνήθως.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ "Ἦτανε κι' αὐτές μπαγιάτικες ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Βεβαίως. Τίποτε δέν ὑπερ ε φρέσκο στό μπαγιατοπάζαρο.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Μά καλά, ἦτανε εἶπες φουρνός αὐτό τό μπαγιατοπάζαρο. Δέν ἔβγαζε φρέσκο ψωμί ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Ἐβγαζε φρέσκο ψωμί κάθε μέρα καί τό πουλοῦσε στίς ταβέρνες καί τὰ ἐστιατόρια λίγο φθηνότερα, μά ἔπαιρνε σχεδόν δωρεάν τὰ ψωμιὰ πού τοῦς περισσεύανε καί τὰ πούλαγε σάν μπαγιάτικα φυσικά. Ἀπό τό σύστημα αὐτό εἶχε βγάλει ὄνομα : Μπαγιατοπάζαρο πού ὅλοι οἱ Ἀθηναῖοι τό ξέρανε

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ
- Καταλαβαίνω τί θέλεις νά πῆς ; Τίς ἀντιθέσεις τῆς ζωῆς στήν παλιὰ Ἀθήνα. Ἀπό τή μιά μεριά πλοῦτος, σπατάλη καί πολυτέλεια κι' ἀπό τήν ἄλλη φτώχεια καί κακομοιριά.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ναι, ἀλλά πῶτε δέν παραπονιεύουσαν οἱ φτωχοί οὔτε ζηλεύανε. Τοῦς πλούσιους, τοῦς παίρνανε σάν παραδείγματα πρός μίμησην. Ἦτανε γνωστό ὅτι πολλοί παραλήδες εἶχανε φτάσει πῆ θέσι κοινωνική ἀπό φτωχοί φλοπαλαισταί, ὅπως ὁ ~~Σπύρος~~ Σπύρος Τσαγγάρης πού ξεκίνησε ἀπό ἐφημεριδοπώλης, γιά νά ἰδρύσῃ τό Πρῶτο Πρακτερεῖο τῶν Ἐφημερίδων, παίζοντας, γελῶντας καί τραγουδῶντας

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Τό τραγοῦδι ποτέ δέν ἔλειψε ἀπό τὰ χεῖλη τῶν Ἀθηναίων. Κι' ἐν βάλς πού θ' ἤκουγαν φαντάζομαι πολύ εὐχαρίστως πολλές Ἀθηναῖες εἶναι τό : "Ἐλα - Ἐλα... πού θά μᾶς πῆ τώρα ἡ Κλειώ.

ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ (Ἡ συνοδεία κιάνου) "Ἐ λ α - Ἐ λ α ...

Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ὅμως νομίζω Γιάννη μου ὅτι πέρασε πάλι ἡ ὥρα...

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Κρῆμα καί τὰ λέγαμε τόσο ὁμορφα.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τί νά κάνουμε ; Ἡ ὥρα εἶναι ἀδυσώπητη. Ἐρεβουάρ λοιπόν γιά τήν ἑλλη κυριακή, τήν ἴδια πάλι ὥρα.